

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY w gminie BRĄSZEWICE na lata 2013 – 2015

I. Wstęp

Rodzina to podstawowa komórka społeczna i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno – bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

II. Diagnoza

W gminie Brąszewice według stanu na dzień 31.12.2012 r. zamieszkiwało 4 465 mieszkańców, wśród których większość stanowili mężczyźni tj. 50,57 %. Dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia stanowiły 22,84 % mieszkańców gminy.

Tabela nr 1. Stan ludności w gminie Brąszewice

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
4 465	2 207	2 258	1 028	2 681	756

Ważną kwestią społeczną naszej gminy pozostaje bezrobocie. Na dzień 31.12.2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sieradzu zarejestrowanych było 187 osób bezrobotnych z terenu tutejszej gminy. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadały jedynie 23 osoby.

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów. W 2012 roku wśród 43 rodzin korzystających z pomocy społecznej. Inne powody to m.in. ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała choroba (tabela nr 2) Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. udzielono wsparcia :

- 136 rodzinom – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 72 rodzinom – na podstawie ustawy o ustanowieniu programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- 525 rodzinom – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 22 rodzinom - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela nr 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w 2012 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	59	293
Potrzeba ochrony macierzyństwa	41	275
w tym: wielodzietność	39	265
Bezrobocie	43	205
Niepełnosprawność	62	253
Długotrwała lub ciężka choroba	88	359
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego	36	219
Ogółem w tym:		
rodziny niepełne	18	83
rodziny wielodzietne	20	157
Alkoholizm	17	74
Przemoc w rodzinie	2	14

Głównym powodem przyznania pomocy w 2012 roku była długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Z danych przedstawionych w tabeli wynika także, iż występuje duży problem ubóstwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych. Gmina nie uniknęła niestety problemu społecznego, jakim jest alkoholizm.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej jest edukacja przedszkolna.

Wychowaniem przedszkolnym realizowanym w gminie Brąszewice w przedszkolu i oddziałach przedszkolnych objętych jest 183 dzieci.

Edukacja szkolna realizowana jest w 5 szkołach podstawowych oraz 1 gimnazjum do których uczęszcza 536 uczniów. Dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej korzystają z nieodpłatnych posiłków w ramach programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2012 roku z tej formy pomocy skorzystało 164 uczniów.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu gminy Brąszewice w rodzinach zastępczych przebywa 5 dzieci i w placówkach wychowawczych 2 dzieci.

III. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach,.
- Sąd Rejonowy w Sieradzu,
- Komisariat Policji w Błaszczkach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Brąszewice,
- Placówki służby zdrowia z terenu gminy Brąszewice,
- organizacje pozarządowe.

IV. Adresaci Programu

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie gminy Brąszewice przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej.

Rodzina wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą, wpływa na jakość młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny , powodują sytuacje , w których rodzina nie będzie w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny, bądź też stają się one przyczyną jej powstania. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci , ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

V. Cele Programu

Cel główny.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych kryzysem.

Cele szczegółowe.

Wspieranie rodzin potrzebujących pomocy wymaga określenia celów szczegółowych oraz zadań służących ich realizacji.

1) Cel szczegółowy 1.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Zadania na lata 2013-2015	Wskaźniki realizacji działań
1) zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji	- liczba i formy udzielonej pomocy – - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą
2) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci	- liczba dzieci korzystających z posiłków – - liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności
3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem
4) zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w hostelu	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w hostelu
5) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach

2) Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania na lata 2013-2015	Wskaźniki realizacji działań
1) zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta
2) organizacja warsztatów i szkoleń oraz umożliwienie uczestniczenia w warsztatach przez asystentów rodziny	- liczba szkoleń i warsztatów - liczba uczestników
3) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad - liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
4) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnienie literatury fachowej	- liczba i rodzaj działań - liczba rodzin objętych działaniami - rodzaj grup zawodowych zaangażowanych w działania
5) działania aktywizujące zawodowo	- liczba osób i rodzin objętych projektem

i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy	- liczba osób objętych kontraktami socjalnymi - liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe - liczba osób i rodzin objętych działaniami środowiskowymi, z podziałem na rodzaj działań
6) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem
7) umożliwienie funkcjonowania na terenie gminy rodzin wspierających	- liczba rodzin wspierających
8) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba, poprzez: - wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny, - wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloprotblemową - podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną	- liczba i opis wypracowanych procedur - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem i procedurami

VI. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brąszewicach przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Gminy w Brąszewicach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Policją,
- Placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Sądami,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Organizacjami pozarządowymi.

VII. Finansowanie Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy oraz budżetu państwa (m.in. programy rządowe). Przybliżona kwota przeznaczona na realizację Programu w 2013 roku wynosi **6.000 zł**.

VIII. Monitoring i Ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu w celu oceniania czy Program osiąga założone cele. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.